

መጻኢ ዶክተር Ali ንሓደስቲ መጻእቲ ኣብ ናይ ሆላንድ ስርዓት ክንክን ጥዕና ብኸመይ ከምዝመርሖም

ኣብ ፕሮጀክት SAMEN ትኹረት ዝወሃቦም ቁልፊ ውልቀሰባት እዮም። ዕላማ ናይዚ ፕሮጀክት IOMን ሓካይም ዓለምን ኣብ ሆላንድ ዝርከቡ ማሕበራት ስደተኛታት ብዛዕባ ጾታዊን ምስ ጾታ ዝተኣሳሰረ ዓመጽን ዘተ ንምጅማር ከምኡውን ኣገልግሎት ክንክን ጥዕና ንምምሕያሽ እዩ። ቁልፊ ውልቀሰባት፣ ከም ወዲ 29 ዓመት Ali ዝኣመሰሉ ናይ ስደት ድሕረ ባይታ ዘለዎም ብቑዓት ሰብ ሞያ፣ ኣብ መንጎ ሓደስቲ መጻእቲን ስርዓተ ክንክን ጥዕና ሆላንድን ቁልፊ መተሓላለፊ እዮም። ኣብዚ ጽሑፍ፣ Ali ብዛዕባ ተመክሮታቱ ይገልጽ።

ናይ Ali ታሪኽ

Ali ኣብ ሰርያ ተወሊዱ ናይ ፍልስጤም መበቆል ኣለዎ። ኣብ 20 ዓመቱ ናብ ሆላንድ ኣትዩ። ድሕረ ትሕዓተ ዓመት ድማ ኣብ ኣምስተርዳም ኣብ ዝርከብ Vrije Universiteit ናይ ሕክምና ባችለር ዲግሪ ረኺቡ፣ ሕጂ ድማ ናይ ማስተርስ ዲግሪ ይከታተል ኣሎ። ኣብ ወርሒ ታሕሳስ ድማ ናይ ሕክምና ስርሑ ክጅምር እዩ።

ኣብ ርእሲ ትምህርቱ፣ Ali ኣብ ኣምስተርዳም ኣብ ዝርከብ ሆስፒታል፣ ኣብ ክፍሊ ሕክምና ልቢ ሓጋዚ ሓኪም ኮይኑ ይሰርሕ። ኣዲኡ Sanaa ኣብ ፕሮጀክት SAMEN ከም ቁልፊ ኣባል ኮይና ትሰርሕ ነይራ። እዞም ባህላዊ መንጎኛታት ተባሂሎም ዝጽውዑ ቁልፊ ውልቀሰባት፣ ጾታዊን ምስ ጾታ ዝተኣሳሰሩ ጉዳያት ኣብ ውሽጢ ናይ ስደተኛታት ጉጅለታት ዘተ ክገብሩ ዝሰልጡ እዮም፣ ከምኡውን (ተመሳሳሊ) ናይ ስደተኛታት ድሕረ ባይታ ኣለዎም። ስለዚ፣ ንሳቶም ካብ ማንም ሰብ ንላዕሊ ኣብ ሆላንድ ሓደስቲ መጻእቲ ዘጋጥሞም ዘሎ ብድሆታት ይፈልጡ እዮም።

Sanaa ንAli ብዛዕባ እቲ ከም ቁልፊ ውልቀሰብ እጸርሓሉ ስራሕ ነገራቶ። "ኣነ ሕክምና ስለ ዘጽንዕ ንዓይ ዝኾነ ነገር ክኸውን ከምዝኽእል ነገራትኒ" ይብል Ali። "ሓደስቲ መጻእቲ መብዛሕትኡ ግዜ ነቲ ናይ ሆላንድ ስርዓተ ክንክን ጥዕና ምርዳእ የጸግሞም እዩ። ስለዚ ካብ ሕክምናዊ መዳይ ክንሕግዎም ጽቡቕ ሓሳብ ይመስል ነይሩ።"

ሓደስቲ ስደተኛታት ዘጋጥሞም ብድሆታት

Ali ኣብ ሆላንድ ምስ በጽሖ፣ ምስ ሰርያ ክነጻጸር እንክሎ እቲ ኩነታት ክሳብ ክንደይ ዝተፈለየ ምዃኑ ተገንዚቡ። "ብሓፈሻ፣ እቲ ስርዓት ብጠዕሚ ጽቡቕ እዩ ዝሰርሕ፣ ከም ሪፈራል ዝኣመሰሉ ነገራት ግን ኣጸጋሚ እዮም" ኢሉ ገሊጹ። "ኣብ ብዙሓት ሃገራት፣ ሰባት ብቐጥታ ናብ ክኢላታት ክበጽሑ ይኸእሉ እዮም፣ ከም ጸረ-ተህዋስያን ዝኣመሰሉ መድሃኒታት ድማ ብዘይ ትእዛዝ ሓኪም ኣብቲ ኬሚስት ይርከቡ። እዚ ኣብ ሆላንድ ኣይከኣልን እዩ።"

ብሰንኪ ናይ ገዳኒ ርእሱ ተመኩሮ፣ Ali ንዓማዊሉ ኣዝዩ ይርድኦም እዩ። Ali ከም ቁልፊ ውልቀሰብ መጠን፣ ዛንታታት ናይቶም ምስ ዘሕዝን ተመኩሮታት ዝቃለሱ ሓደስቲ መጻእቲ ይሰምዕን ግቡእ ደገፍ ንክረኽቡ ይሕግዙምን።

ሓደ ካብቲ ኣዝዩ ስምዒታዊ ተሞክሮታት ንሓንቲ መንእሰይ ኣብቲ እትሓድርሉ ዝነበረት ማእከል ስደተኛታት ብሓደ ወዲ ትሽገር ዝነበረት ምሕጋዝ ነይሩ። "ምስ ናይ ስነ-ኣእምሮ ሓኪም ክትራኽቡ ከላ ሓጊዞዮ እዮ። ቋንቋኦ ስለ ዝዛረብ እምነታ ኣሕዲራትለይ፣ ታሪኽ ከተካፍል ፍቓደኛ ስለ ዝነበረት ንስነ-ኣእምሮ ሓኪም ብትኽክል ከም ዝተተርጎመ ኣረጋጊጹ። ኣብ መወዳእታ፣ እቲ ኩነታት ተፈቲሑ እታ ሰበይቲ ሕጂ ኣብ ካልእ ቦታ ትነብር ኣላ፣ ኣብ ውሕስነት ዝስምዓ ቦታ።"

ቁልፊ ውልቀሰባት

ብመሰረት Ali እቶም ቁልፊ ውልቀሰባት ኣብ መንጎ ዝተፈላለዩ ባህሊታት ድልድል ስለ ዝኾኑ ኣድላዪ እዮም። "እቲ ስርዓት ብኸመይ ከም ዝሰርሕ ንምግላጽን ሓደ ሰብ እንታይ ክገብር ከም ዘለዎ ንምምኽኻርን ቀሊል ይገብሮ። ብሓባር ድማ ነዚ ብብዙሕ ቋንቋታት ክንገብሮ ንክእል ኢና፡- ቋንቋ ፋርሲ፣ ቋንቋ ቱርኪ፣ ቋንቋ ኣፍጋኒስታን፣ ቋንቋ ኡርዱ፣ ከምኡውን ካልኣት ብዙሓት።" "ሓደ ሰብ ዝሓተቶ ሓገዝ ብሓቂ ክርዳእ ኣገዳሲ እዩ" ይብል Ali ቀጺሉ። "ኣብ መስርሕ ሓገዝ ምሃብ እቲ ዝዓበዩ ኣገዳሲ ነገር ጽቡቕ ርክብ ምህላዉ እዩ።"

ኣብ ክንክን ጥዕና ግደ ናይቶም ቁልፊ ውልቀሰባት ወሳኒ እዩ። ሓደስቲ መጻእቲ ኣብ ዝተሓለለኹ ስርዓት መንገዶም ክረኽቡን ዘድልዮም ሓገዝ ክረኽቡን ከም ዝክእሉ የረጋግጹ። ናይ Ali ስራሕ ናይ ሕክምና ፍልጠትን ባህላዊ ስምዒትን ብኸመይ ብሓባር ከም ዝሰርሑ ('SAMEN gaan') ን ቅኑዕ ዓይነት ክንክን ንምቕራብ ጽቡቕ ኣብነት እዩ።